

1702

Fugler:

1. Kirchmaier, Ge. Guss., progr. de admiranda academiae Witteberg. origine, orat. de singulari providentia divina in Augustum I. reg. elect. Wtbg. 1716.
2. Ziegler, Casp., progr. (De rationibus Frederici Sapientis quod in urbe Wittebergae academiae locum dedit.) Wtbg. 1687.
3. Hannius, Aegid., oratio in qua praedicantur beneficia Dei in acad. Witteberg. collata, cum prius beneficium repurgatae doctrinae evang. Wtbg. 1602.
4. Neumann, Joh. Ge., progr. (De regum Sueciae meritis in acad. Wittebergensem. Wtbg. 1706.
5. Hannius, Egid., Vondyt vonden Jhulff. d. der Univ. Wittenberg. Wtbg. 1602.
Programma facult. philos. in solennitate acad. jubila. Wtbg. 1602.
6. In jubiliando Wittenberg. 1702.
7. In referenda u. festo d. Wittenberg. (1702).
8. Gleich, Joh. Andr. Lob. u. Spandauisch. Torsal wagan zuon Jhr Jubelst. In yn
Wittenberg. August II. u. der Univ. Wittenberg. Wtbg. 1702. Joach.
9. Qualis fuerit u. referenda Jubila. in Wittenberg. Wtbg. 1702.
Wittenberg soll celebrat werden. Wtbg. 1717.
10. Weickmann, Joach. Sam., To dnoy in pace religiosa commentatione altera
colit. Wtbg. 1755.
11. Deutschmann, Joh., Templum omnium Sanctorum. Wtbg. 1696.
12. Pezel, Chp. Guss. Von einer neuen Invention in dem
Kirchen zu Wittenberg geschriben wird. Aus den Schriften Melanthoni
zu primum geschriben. Wtbg. 1573.

15. Geier, Mart., Inauguralrede von Gausprache in d. Univ. Wiens. Witzb. v. 17.
16. Boden, Benj. Gli. Laur., Viteberga restituendo Lutheri templo Florentior. Witzb. 1711.
17. Einleitung der Constitution u. Statuten des Geistl. Consistorij zu Wittenberg
durch Kaiserliche u. kaiserliche Statut 1542. Hann 1566.
18. Hammer, Ge. Fr., praes. Jo. Adam. Calo, Disp. hist. commemorans Cryptocalvi-
nianos qui post obitum Lutheri Vitembergam turbaverunt. Witzb. 1714.
19. Statuta des Cons. Consistorij Convictorii auf d. Univ. Wittenberg. v. 17.
20. Statuta der Univ. Wittenberg. von Joh. Christoph. Lillan. (1696.)
21. Fundation des Wittenberg. u. Wittenberg. Fidei bei d. Univ. zu Wittenberg. 1696.
22. Coler, Joh. Chr., De Gli. Wernsdorffii meritis. Witzb. 1719.
23. Biler, Benj., De professore professorum in acad. Vitembg. (i.e. Walther)
s. l. k. a. (1740).
24. 25. Boehmer, Ge. Rud. et Weichmann, Joach. Sam., progr. acad., De laude
orthodoxiae Vitebergae retinenda.) Witzb. 1767. 1768.
26. 27. Langguth, Ge. Aug., et C. Dan. Freyberg, progr. acad. (Vitemberga castae re-
linens doctrinae). Witzb. 1771. 1772. [N. Herausgeber des Ponic. Handbuchs
i. d. d. l. Jo. Fr. Hiller].
28. Inauguralrede von Johann Niendorf bei der Union der Wittenberg. u. d. d. l.
In dem Anstalt des Beneficii. Witzb. 1708.
29. Winckler, Joh. Jos., Arcanum Regium Sicut iam constitutum Wittenberg.
v. O. 1703.
30. Wernsdorff, Gli., progr. (Reconstruis in Lutheri cathedram et acad. Witeberg.
coniectis). Witzb. 1610 (i.e. 1710).
31. Nachweise von Fidei zu Fidei zu Fidei u. Wittenberg. durch einen
Handbuchs. v. O. 1725.

De rationibus *Frider. Sup. quod in vrb* IV. 33.
Wittemberg Academia locum dedit
D. 201.

FACULTATIS JURIDICÆ
Decanus

idemque

Ordinarius

CASPAR
ZIEGLERUS,

J. U. Doct. Confiliar. Elector.
Saxon.

Lectori Benevolo

S. D.

Ogitanti & disqvirenti mecum sæ-
penumero, quid rationis habuerit Sere-
nissimus PRINCEPS ELECTOR olim,
quod in Urbe hæc Wittebergâ Academia
â se destinata locum dederit, plurima in
mentem veniunt, quæ exquisitis argu-
mentis discutere nunc haud licet. Stu-
diis non alias accommodatas & convenientes esse sedes, nisi
quas ipsa natura salubres, ab omni turbâ remotas, amœnas, &
tùm coelo, tum solo benigno præstantes fecerit, una omnium,
qui isti negotio leges dederunt, est sententia. Athenienses, à
quibus omnis literarum claritas effulsit primùm, de Urbis suæ
amœnitate gloriabantur, propter eam etiam inter deos cer-
tamen fuisse; & tamen cum scholis publicis certa constituen-
da essent spacia, non ea inter ipsa Urbis pomœria esse volue-
runt, sed Platoni civi suo locum nemorosum, suburbanum,
quem Academiam dixerunt, eoquæ in fata concessio, gymnasi-
um suburbanum aliud Aristoteli, aliud Zenoni, Epicuro au-
tem hortum dederunt. Nec verò alia mens fuit eorum, qui
Musis Heliconem & Parnassum montes perpetuò virentes,
suâquæ amœnitate valdè commendatos tribuerunt, quæ
Thessala tempe, Peneumquæ fluvium & Ossam montem præ-
sentes sibi exoptarunt, si quando ingenii foetum aliquem edi-
turi essent. Præstat enim verò aliquando post devorata haud
pauca vitæ negotiosæ, molestæ & difficilis fastidia à curis ur-
banis in securos secretosquæ ruris recessûs abire, ubi nec ope-
rosa lubrici fori negotia, nec populi discurrentis strepitûs im-
pedimento sunt, ubi nullus ambitioni, avaritiæ, simultati,
æmu-

4

æmulationi vel odio locus est, ubi liberum, firmum & aptum
recreando animo otium haberi potest, quale in Tusculano &
Phormiano suo laudavit Cicero, in Laurentino Plinius, in Sa-
bino Flaccus. Quàm dispar verò, & quàm longè alia est Wi-
tebergæ nostræ conditio! quanta rerum omnium facies di-
versa! Terra arenosa est & arida, ager sterilis & sabulosus, so-
lum crudum & alicubi inundationibus obnoxium: cœlum
plerumque pluvium aut nubilosum: cives & incolæ inficeti
partim, partim inertiam & torpedine fatiscences, nonnulli eti-
am illuvie atque squalore ita obfiti, ut intra pomœria sterco-
rationem facere videantur. Extra urbem nec villa est amœ-
nior, nec viridarium aliquod paulo cultius, in quod ubi mu-
sæi fastidium ceperit, secedere, & tam animi quàm corporis
lassitudinem ex gravioribus studiis contractam recreare & in-
genium relaxare queas. Cibum si examinaveris, ille quidem,
nisi ex coquinæ sordibus quid attraxerit, bonus est satis, sed
potus ad animi atque ingenii motus excitandos parum aptus,
& omninò talis, quem Julianus Imperator *βέβαιον* diceret;
præter meritum tamen ex vernaculâ nominis ignominiam in-
famis. Etsi verò talia hinc non occurrant irritamenta, quæ
delitiis suis sufflaminare cujusquam studia & attrahere ad se
juvenum animos queant; alia tamen invitæ subinde se in-
gerunt contrariæ prorsus & adversæ indolis impedimenta, bo-
nis omnibus molesta & valdè injucunda. Ecce enim vide-
bis quotidiè porcetras hinc inde discurrentes, pecudesque
similes alias secum ducentes, quibus anima data pro sale fuit,
ne putresceret. Quibus ne carere aliquando cives contin-
gat, magno numero ex agro adducuntur aliæ haud paulo in-
civiliores; atque illæ, quod advesferi illicò urbanæ conver-
sationi nequeant, multo & incondito clamore, dum venum
exponuntur, indignationem suam produnt, & grunnitu suo
Studioforum cerebra tantum non excutunt. Nec aliter
verò

verò placari queunt lares hujus loci grundules, nisi delicatâ hâc, & si credere fas est, cum homine quasi natâ & præ cæteris valdè æstimandâ victimâ. Nosque hinc perfvaderi oportet, ingentes istas molestias carne tam svavi & variis condimentis aptissimâ, tum & quinquaginta & amplius ex eâ missibus obsodædalorum arte excogitatis compensari. Nec verò dissentirem ego, nisi diurnos istos inertissimi animalis grunitûs nocturni ex æmulatione exciperent clamores alii magis horrendi, trucique & dissono cantu suffarcinati. Quos quidem in harâ contineri atque inter fimeta coërceri satius esset, quàm inter humanitatis Studiosos audiri.

· · · · · ἢ γὰρ ἡ κύων κυνὶ
 κάλλιστον εἶδος φαίνεται, ἢ βῆς βοῖ,
 ὄντι τ' ὄντι κάλλιστον, ὅς δὲ τῶ σὺ.

Videbis porrò carnarium unum, post alterum non uno latratore molosso, sed turbâ stipatos, quibus miseræ oviculæ ad lanienam ductæ feralia facere & magno circumcursantium clamore parentare solent. Hæc & alia ejusmodi plura sunt illa oblectamenta animorum & lenocinia atque illecebræ, si diis placet, quæ invitare ad se humaniorum literarum amatores queant. Et certè produnt historiæ, FRIDERICUM ipsum SAXONIÆ ELECTOREM, cum de Academiâ condendâ animum induxisset, valdè dubium fuisse, quem ei locum idoneum destinaret. Comuni Electorum consensu monente ita MAXIMILIANO I. in comitiis apud Vangiones celebratis quisque eorum novum Athenæum in territorio suo extruere receperat. Paratus erat FRIDERICUS, sed hærebat de loco, & Mellerstadii consilium Wittebergam nominantis risu excipiebat, quod lutosus & stramine tectis paucissimisque constaret tuguriolis (talibus enim tum temporis fuit) totaque arenis immersa esset sterilibus ac profundis. Sed cum Mel-
 lersta-

4

Ierstadius in sententiâ perstaret, & hanc Academiam luce
suâ cæteras omnes quæ in Germaniâ essent superaturam ad-
severaret, accipiebat omen sapientissimus Princeps, & ab eo
tempore voluit esse sedem Musarum. Neque caruit successu
consilium istud. Etsi enim ea Academiis aliis, si quæ fortè
externo splendore & amœnitatum diversitate magnificè emi-
neat, laudem istam facilè concedat, & in ejusmodi rebus ab
illis se vinci animo æquo patiat; attamen disciplinarum
omnium quasi possessionem à primis suis initiis retinet, ne-
que alio nomine magnificentius elatiusque se effert, quàm
ubi studiorum officinam appellari se audit. Et stetit per
DEI gratiam Athenæum hoc cum longinquitate reipotis
hactenus incorruptum, & floruerunt in eo liberales discipli-
næ etiam tùm, cùm libertate suâ fruinisci non omninò licu-
it, ipsâ totâ provinciâ vel per invasionem hostium miserè
vastatâ, vel per obsessionem viarum parùm securâ. Acce-
dunt etiamnum & præter opinionem sapè, qui nostris fami-
liares esse cupiunt Musis, quique gloriæ sibi ducunt, ad notiti-
am primum nostram, deinde ad honorem pervenisse. Non-
dum abiit integrum trimestre spacium, & nunc tertium in
publicam cathedram sistimus Candidatum, Virum juvenem
Clarissimum, Dn. MATTHÆUM HENRICUM ALLIUM, ex
cujus studiis haud leve momentum gloriæ nostræ accessit
Academia. Idque ne frustra dixisse videar, vitæ, quam hu-
cusque produxit, rationem levi penicillo delineatam dabo.
Natus est in urbe planè novâ, quæ inter fodinas metallicas
caput erexit nuperè, & JOHANNIS GEORGII nomen susti-
net anno M DC LXIII. patre MATTHÆO ALLIO, Electro-
ralium redituum, quos Steuras vocant, inspectore, Matre
ANNA SOPHIA FRANCA, foeminâ suâ laude dignâ. De-
derunt hi operam, ut pietate & literis, sine quibus immane
quantum in rebus inane est, imbueretur suus hic filius. Neq;
incal-

X 3

incal-

incassum. Purus enim & simplex animus purâ religionis
aurâ afflatus rerum arbitrum DEUM agnoscit. Hinc virtus
tum omnium fundamentum, hinc semina constantis & in-
corruptæ pietatis. Literæ autem sapientiæ instrumenta sunt,
per quæ homines nos esse primum agnoscimus: Mox ergò,
postquam prima elementa sibi familiaria reddidisset, tenerâ
adhuc & mustea ætate ad Dœbelensium primùm scholam, post
paulo in Gymnasium Portense missus est, ubi se totum lin-
guis & artibus humanitatis dedit, utrobique viros in informan-
dâ juventute eximios, illic M. CHRISTOPHORUM WAL-
RICHIIUM, hîc M. JOH. GEORG. LAURENTIUM, M. CHRI-
STOPH. FRANCIUM, M. CHRIST. GUNTHERUM & M.
MICH. ROESERUM summâ cum laude docentes per integros
sex annos audivit. Tyrociniis hisce ad virtutem & erudi-
tionem onitens Lipsiam venit simul ac inceptæ studiorum
telæ eo animo atque ardore fila submitit porrò, ac si paucos
intra menses totum literaturæ ac eruditionis oceanum men-
te concludere ac emetiri vellet. Exhibuit se sub hoc sche-
mate Dn. VALENTINO ALBERTI Viro celeberrimo, Fau-
tori ac Amico nostro, quem veluti parentem coluit atque
observavit noster, tum & Dn. OTHONI MENKENIO Docto-
ri insigni, & in morali disciplinâ planè singulari, cui utrique
suam in istis studiis peritiam se debere ingenuè fatetur, Jam-
que opportunum videbatur, ut ad Jurisprudentiæ studium
propius se applicaret, idque ut faceret, incredibilis quædam,
& propè singularis vis ingenii eum excitavit, accurante in-
primis per domesticam informationem Dn. ANDREA MY-
LIO Jcto disertissimo, cujus pluteis per integrum triennium
assiduus adhæsit auditor, eo quidem fructu, ut postquam ab
eo discessit, & diutino jam tempore abfuit, lucernas ejus eti-
amnum oleat valdè fragrantès. Nectamen neglexit interim
aliorum Scholas sive publicas sive privatas. Et in hoc enim
partem

partem gloriae ponit, auditorem se fuisse illustrium Jctorum
Dn. JACOBI BORNII Amici nostri cum observantia colendi,
Dn. BARTH. LEONH. SCHWENDENDORFFERI, tum &
Dn. AUG. BENED. CARPZOVII, quibus omnibus & maxime
Dn. D. MYLIO ante nominato acceptum refert, quicquid in
hac arte praestitit hactenus ut fundamentum esset multo am-
plioris structurae animo jam conceptae. Caeterum cum ob-
servasset Candidatus noster, parum sibi hodie constare Juris-
prudentiam, nisi ex triturae fori, quae tamen lutulenta saepius-
cule est, aliquam subinde habeat accessionem, experiri & ipsam
animo destinavit, ut nihil omnino ad justitiae leges excolen-
das faciens penitus ignoraretur. Adiit igitur tribunalia pra-
eunte Dn. D. RIVINO Patrono causarum solertissimo, & ex
jure manum conferere, atque festucariam vim exercere coe-
pit, multo quidem feliciori cum successu, quam solent sutelo-
si illi clamatores, qui dum se Cethegos & Publicolas vendi-
tant, legesque Romulejas devorasse gloriantur, causas latrant
& corrumpunt jus magis, quam ut miseris clientulis praesi-
dio esse queant. His & aliis ingenii exercitiis Patronos sibi
comparavit Viros de Rep. & Ecclesiastica & civili maxime
meritos Dn. WOLFGANGUM CASPARUM MARTINI &
Dn. ADAMUM CHRISTOPHORUM JACOBI chara mihi
& sancta nomina, quorum vel sola appellatio pro ambitiosis-
simo titulo esse potest, & sub eorum tutela feliciter adhuc
rem agit, sibi que de illorum benevolentia maximopere gra-
tulatur. Accessit insignis & plane singularis favor Electo-
ralis in territorio Ossitiensi Praefecti Dn. JOHANNIS HEN-
RICI HOEPNERI Amici veteris & cognationis vinculo mi-
hi juncti. Viderat enim verò Candidatus noster, ingredi se
oportere militiam in foro togatam, & hoc unicum superesse,
per quod vitam ad certam rationis normam dirigere posset.
Cum verò Lipsiae obsessa essent tribunalia pleraque omnia,
Ossiti-

Ossitium elegit, cui suam fidem in disceptandis causis addi-
ceret. Abiit ergo jam satis instructus, & palæstram se illic
loci inventurum haud frustra speravit. Recepit eum beni-
gnissimus HOEPNERUS suoque convictu dignatus est, quod
putaret, non posse in alium collocari beneficium melius, præ-
terquam in hunc nostrum, quem virtutis & industriæ orna-
menta tam prolixè commendarent. Unicum restabat, ut
assiduus iste labor, quem tot vigiliis impendit hactenus, ho-
noribus, præmiis atque splendore enitesceret. Venit ergo
ad nos, & ut ad honoris gradûs tendentem suffragio nostro
ne destitueremus, modestè petiit. Et verò talem se mox
præbuit, tantæque promptitudine se Examinatoribus com-
mendavit, ut ad ultetiora exercitia publica nullo repugnante
admitteretur. Ad proximum igitur diem Martis hora IX.
in Auditorio Jctorum Orationem habebit, utrum
Principes imperii quoad Reservata Imperatoris in pun-
cto reconventionis coram Austregis stare teneantur, quam
ipsam eodem & sequentibus diebus hora II. post meridiem
excipiet Lectio cursoria ad l. 14. C. de R. V. cui instituto
gemino ut præsentia vestra honorificè favere velitis officiosè
& humaniter rogo, contestaturus vicissim quævis quacun-
que occasione humanitatis officia. P. P. V Vitteb.

Dom. XXIII. post Trinit, Ann.

cl. lcc XXCVII.

Ye 3447

ULB Halle 3
003 033 120

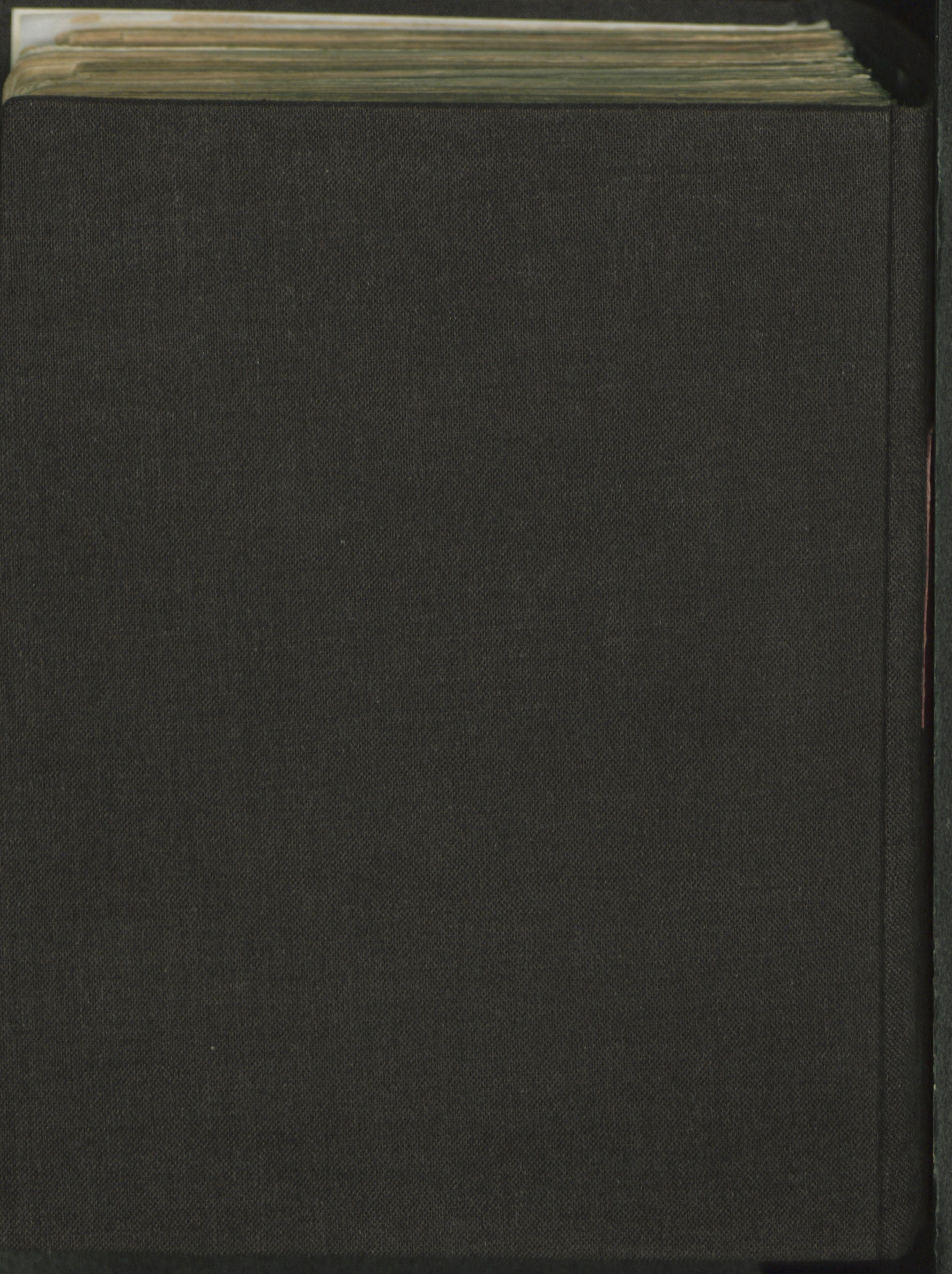

Sb.

V317

03, 2001 Bd.

ORDI
VV
SACR

SAPIENTIAE

XVI KAL.

DO

PROGRAMMA
DE ADMIR
BE

ORATIONE D
DIVINA IN
REGEM
GRATVLA

MORE

GEORGIC

PROF. PVBL. TV
AVTORITA

VVI
EX OFFICINA CHR

HI
NIA

TIVM

IDATOS
TTE

IDENTIA
RVM
L
VREA

ERO

PERIALI
NO

.TYPOGR

